

Assignatura-Codi

Història Econòmica Mundial	25025
-----------------------------------	-------

Curs acadèmic	Cicle	Semestre
2001/2002	1	Setembre-febrer

Grups	Professors	Horari Tutories	Despatx	Telf./e-mail
Teoria				
1 - 2	Ramon Garrabou	DL: 10.30-11.45 i 13.15-14.00 ; DX: h.10.30-11.45	B3 - 111	93. 581 23 03 ramon.garrabou@uab.es
3 - 4 - 51	Alberta Toniolo	DL: h.16.30-18.00 DX: h. 9.00-10.30	B3 - 115	93. 581 18 83 alberta.toniolo@uab.es
51	Montserrat Llonch	DX i DV: h.10.30-12.00	B3 - 115	93. 581 18 83 montserrat.llonch@uab.es
Pràctiques				
1 - 2 - 3	Daniel Devolder	DL i DX: h. 17.00-1800	Centre Estudis Demogràfics UAB	93. 581 21 93 ddevolder@cedserver.uab.es
4 - 51	Alberta Toniolo	DL: h.16.30-18.00 DX: h. 9.00-10.30	B3 - 115	93. 581 18 83 alberta.toniolo@uab.es
52	Montserrat Llonch	DX i DV: h.10.30-12.00	B3 - 115	93. 581 18 83 montserrat.llonch@uab.es

PROGRAMA**OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA**

El curs d'Història Econòmica Mundial té com a objectius principals:

1. En primer lloc, proporcionar a l'alumne una idea clara de què s'entén per creixement econòmic, quins són els factors determinants d'aquest creixement (recursos naturals, població, tecnologia, capital, institucions) i com s'interrelacionen.
2. En segon lloc, situar històricament el conjunt de factors i la seva articulació en els diferents sistemes econòmics. En concret, conèixer les característiques i l'evolució del sistema actualment predominant, el capitalista, en relació a altres sistemes, en termes de nivells de vida, de producció, d'organització, ...
3. En tercer lloc, analitzar els processos de canvi evidenciant més els seus aspectes estructurals que no pas els cronològics. En aquest sentit, els temes del programa s'articulen al llarg de tres eixos argumentals utilitzats per als segles XIX i XX: els models de creixement, els fluxos econòmics i demogràfics, les disparitats econòmiques entre àrees geogràfiques i països...

4. Per últim, proporcionar a l'alumne els antecedents històrics del present econòmic, com s'han gestat les relacions econòmiques actuals i la creixent integració i interdependència o mundialització.

DESCRIPTOR OFICIAL DE L'ASSIGNATURA

La primera part del curs d'Història Econòmica Mundial parteix de la modelització de l'economia europea pre-industrial, i tracta principalment l'origen i l'extensió del procés d'industrialització a Europa Occidental i als EUA durant el segle XIX i les seves repercussions. La segona part de l'assignatura se centra en el segle XX, bàsicament en les transformacions que experimenta el sistema capitalista en aquest període, destacant també els intents de trencament i els fracassos teòrics.

TEMARI DETALLAT DELS CONTINGUTS

PRESENTACIÓ i INTRODUCCIÓ: Creixement, fluxos i disparitats.

PRIMERA PART: CREIXEMENT ECONÒMIC I RECURSOS A L'ÈPOCA PRE-INDUSTRIAL

1. **Economia de l'Europa Pre-industrial.**

- Població i recursos en la història d'Europa.
- La producció de subsistències: base tècnica i drets de propietat.
- Divisió del treball, activitats industrials i consolidació dels intercanvis.
- La intensificació del procés amb la dinàmica ultramarina de l'economia europea.

SEGONA PART: CREIXEMENT EXTENSIU, INVERSIÓ I DISTRIBUCIÓ DE LA RENDA

2. **Industrialització capitalista: característiques generals del procés.**

- La revolució industrial anglesa.
- Les noves bases energètiques de la indústria i els serveis.
- Noves formes d'organització empresarial.
- Formació de capital i sistema de crèdit.

3. **Industrialització i creixement econòmic en el segle XIX.**

- Diversitat del procés d'industrialització al món.
- Repercussió mundial del procés d'industrialització: els "països nous" i les economies exportadores.
- Principals corrents migratoris.
- Comerç exterior i polítiques comercials.
- L'expansió de la inversió exterior.
- Configuració d'un sistema internacional de pagaments.

4. **Crisi del model de creixement capitalista extensiu.**

- La depressió de final del segle XIX.
- La crisi final del capitalisme extensiu. La Primera Guerra Mundial.
- Repercussions del conflicte.

TERCERA PART: LA NECESSITAT DE REGULAR EL MERCAT. LES CONTRADICCIONS SOCIALS

5. **El període d'entreguerres. El sorgiment d'uns nous models de creixement econòmic.**
  - La inestabilitat econòmica dels anys 20.
  - La crisi nord-americana del 1929.
  - La depressió dels anys trenta i les diferents respostes del sistema capitalista.
  - L'economia de la Rússia soviètica als anys vint.
  - Plans quinquennals i industrialització accelerada als anys trenta.

6. **La Segona Guerra Mundial i els anys de la reconstrucció.**
  - Els aspectes econòmics de la guerra.
  - L'establiment d'un nou marc institucional: els acords de Bretton Woods i el GATT.
  - La reconstrucció de l'activitat econòmica.
  - La recuperació econòmica i les noves bases del creixement.
  - Recuperació i creixement del comerç internacional.

QUARTA PART: ESTAT, MERCAT I CREIXEMENT INTENSIU

7. **Creixement i desigualtats en l'economia mundial, 1950-1972.**
  - Les economies avançades.
  - Les economies del "camp socialista".
  - Les economies dels països en vies de desenvolupament.

8. **Nous desequilibris i crisi del model de postguerra.**
  - La fi del creixement de postguerra.
  - Les economies avançades davant la nova situació.
  - La mundialització de l'economia.
  - Els problemes del Tercer Món.
  - La crisi de les economies planificades.

BIBLIOGRAFIA OBLIGATÒRIA

Lectures de referència primària (●) :

- M.I. BARBERO, R.L. BERENBLUM., F.R. GARCÍA MOLINA i J.R.E. SABORIDO, Historia económica y social general, Buenos Aires, Macchi, 2001.
- V. ZAMAGNI, Historia económica de la Europa contemporánea. De la Revolución Industrial a la integración europea, Barcelona, Crítica, 2001.
- DEPARTAMENT D'HISTÒRIA I INSTITUCIONS ECONÒMIQUES UB, Lectures d'Història Econòmica Mundial, Barcelona, Edicions UB, 1997.

(●) (Cada professor de teoria indicarà als seus respectius grups les lectures que hauràn de realitzar obligatòriament durant el curs utilitzant els manuals - o capítols dels manuals - aquí citats).

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Monografies per integrar la preparació amb lectures:

Primera i segona part programa:

E.A. WRIGLEY, Cambio, continuidad y azar, Barcelona, Crítica, 1993.

A.G. KENWOOD & A.L. LOUGHEED, Historia del desarrollo económico internacional, Madrid, Istmo, 1992.

E.L. JONES, Crecimiento recurrente. El cambio económico en la historia mundial, Madrid, Alianza, 1997.

Tercera i quarta part programa:

A. MADDISON, Historia del desarrollo capitalista. Sus fuerzas dinámicas, Barcelona, Ariel, 1991, pp. 121-139.

E. HOBBSAWM, Historia del siglo XX. 1914-1991, Barcelona, Crítica, 1995, caps. III; IX ; XIII i XVI.

P. KRUGMAN, El retorno de la economía de la depresión, Barcelona, Crítica, 2000.

NORMES D'EXAMEN I AVALUACIONS

El sistema d'avaluació es basa en les proves escrites establertes a continuació. La seva finalitat és verificar si l'estudiant ha adquirit els coneixements teòrics i pràctics dels continguts de l'assignatura mitjançant l'assistència a les classes de teoria i pràctica, la realització dels exercicis i l'estudi de la bibliografia obligatòria.

La realització i el lliurament al professor de tots els exercicis de les pràctiques valdrà 0,5 punts sobre la nota final. Aquesta fracció de nota es mantindrà vigent des de la convocatòria de febrer a la de juliol.

Les proves oficials corresponen a les dues convocatòries d'examen del 7 de febrer i del 8 de juliol de 2002.

S'ofereixen dues modalitats (A i B) amb les quals superar-les:

A. Els estudiants poden realitzar un **únic examen** global (sobre el temari de l'assignatura: parts 1-4) a les dues convocatòries de febrer i/o juliol.

B. Els estudiants poden realitzar un **examen parcial**, relatiu a la primera i segona part del programa, durant la setmana intrasemestral del curs. Aquest parcial donarà la possibilitat, a qui l'aprovi, d'alliberar una part de les proves previstes per les convocatòries oficials.

Els estudiants que no s'hagin presentat al parcial o no l'hagin superat, han de realitzar l'examen global (A) a les dues convocatòries de febrer i/o juliol, la nota del qual constituirà la nota final.

En canvi, en el cas de superar el parcial, la nota definitiva serà el resultat de la suma entre les dues notes obtingudes amb l'examen parcial i l'examen de la convocatòria oficial.

La nota obtinguda superant el primer parcial **es conservarà fins a la segona convocatòria de juliol de 2002** inclosa, també en el cas que no s'hagi aprovat l'examen global de la primera convocatòria de febrer.